

سیر تاریخ در اندیشه شیعه+جدول

۲۸ آذر ۱۳۹۴ ساعت ۱۷:۰۷

ادیان ابراهیمی معتقد به شروع تاریخ بشریت با تاریخ نبوت هستند. یعنی اولین انسان خود پیامبری آسمانی بود و پس از آن تاریخ بشریت، در زیر چتر تاریخ نبوت آغاز می‌شود. شیعه معتقد به امامت امامان دوازده‌گانه است، بنابراین از نظر تاریخی پیوندی عمیق با تاریخ امامت‌ها

نهم ربیع‌الاول در فرهنگ شیعه از دو جهت شایسته توجه ویژه است: اولاً از جهت جایگاه تقویمی و فرهنگی این روز که ناشی از قرار گرفتن آن بعد از عزاداری محرم و صفر و اعیاد معصومین، دوماً از جهت تاریخی، قرار گرفتن در مرز دو دوره تاریخی مهم در نگرش شیعی است، یعنی قرار گرفتن، در مرز خاتمیت دوران حضور تاریخی معصومین(ع) در جامعه بشری و شروع دوران غیبت امام معصوم(ع) از جامعه و آغاز پرچمداری دینداران شایسته به نیابت از آخرین معصوم(ع) می‌باشد. نه نهم ربیع‌الاول و غیبت امام(عج) به معنی جدا افتادگی آخرین معصوم موجود(ع) از متن جوامع بشری تا زمان نجات است، نهم ربیع‌الاول را باید در بستر گذار از انسان ۲۵۰ ساله به دوران انسان منتظر ۱۴ قرنه نگرست، با این دید، وقتی سخن از گاه‌شمار نهم ربیع‌الاول می‌شود، توقع می‌رود که از چند ماه پیش تا چند ماه پس از آن روز تاریخی را شامل شود تا در نهایت نهم ربیع‌الاول نه به عنوان آغازین روز غیبت بلکه به عنوان آغازین روز انتظار از ولی خدا شناخته شود.

به همین منظور حجت‌الاسلام محمد رضایی آدریانی کارشناس مهدویت تلاش کرده است، ابتدا گزارشی از انسان ۲۵۰ ساله بیان کرده و سپس گزارشی اجمالی از زندگانی امام عسکری(ع) به عنوان آخرین امام دوران حضور ارائه و در نهایت گاه‌شمار نهم ربیع‌الاول فراتر از گاه‌شمارهای موجود در بستر دورانی شش ماهه معرفی کرده است که بخش نخست آن در ادامه می‌آید:

گاه‌شماری که سه ماه آن، در دوران حضور و حیات امام عسکری(ع) و سه ماه آن در دوران، آغازین امامت امام دوازدهم(عج) و آغازین روزهای دوران غیبت صغری است و در بستر این گاه‌شمار توصیفی در کنار ارائه برخی نکات تحلیل تاریخی، می‌توان بهتر و بیشتر به حقیقت و ارزش روز نهم ربیع‌الاول پی‌برد و برای پاسداشت آن اقدام کرد.

*نگاهی کلی به ادوار امامت در بستر انسان ۲۵۰ ساله

ادیان ابراهیمی معتقد به شروع تاریخ بشریت با تاریخ نبوت هستند. یعنی اولین انسان خود پیامبری آسمانی بود و پس از آن

تاریخ بشریت، در زیر چتر تاریخ نبوت آغاز می‌شود. شیعه در میان فرقه‌های اسلامی معتقد به امامت، امامان دوازده‌گانه است. لذا از جهت تاریخی هم پیوندی عمیق با تاریخ امامت دارد. تاریخ امامت پس از رحلت پیامبر(ص) سه مرحله کلی دارد. اول - حضور امامان در جامعه، دوم - مرحله غیبت، سوم - مرحله ظهور.

*سیر و ادوار تاریخ، در اندیشه شیعه

هبوط آدم و حوا دوران چند هزار ساله رسالت پیامبران دوران امامت امامان دوران پیش از پیامبران اوالعزم دوران پیامبران الهی حضور ۱۱ امام (ع) غیبت ظهور نوح(ع) ابراهیم(ع) موسی(ع) عیسی(ع) پیامبر اسلام(ص) دوران حضور امامان در جامعه از امام علی(ع) تا امام عسکری(ع) را شامل می‌شود، این دوران ۲۵۰ سال طول کشیده است. تحلیلگران سیاسی-اجتماعی، این دوران ۲۵۰ ساله را به دوره‌های کوچک‌تری تقسیم‌بندی کرده‌اند. البته در فهم دوران ۲۵۰ ساله باید توجه داشت که این نگاه مبتنی بر قرائت شیعی از اسلام است. یعنی نگاهی که معتقد است، که اسلام پس از رحلت پیامبر (ص) تبدیل به خلافتی غاصبانه شده است و خط امامت عملاً طرحی مستقل از خط تاریخی، خلافت اسلامی خود به دست مدعیان، مسلمانی بوده است.

با این نگاه به تقسیم‌بندی دوران ۲۵۰ ساله می‌پردازیم:

دوره زمانه امامان و ویژگی تلاش برای احیای اسلام از سال ۱۱ هـ - سال ۶۱ هـ امام علی(ع)

امام حسن(ع)

امام حسین(ع)

تلاش برای بازگرداندن اسلام به مسیر درست و هدایت و تعالی تمامی مسلمانان مکتب‌سازی از سال ۶۱ هـ تا ۱۴۸ هـ امام سجاد(ع)

امام باقر(ع)

امام صادق(ع)

تلاش برای باز طراحی مستقل فکری مکتب تشیع خصوصاً بر بستر حماسه عاشورا جامعه‌سازی ۱۴۸ هـ تا ۲۲۰ هـ امام کاظم(ع)

امام رضا(ع)

تلاش برای طراحی جامعه شیعی بر مبنای اندیشه و ارزش‌های شیعی و گسترش جوامع شیعی در جهان آماده‌سازی برای غیبت ۲۲۰ هـ تا ۲۶۰ هـ امام هادی(ع)

امام عسکری(ع)

تلاش برای آماده‌سازی جامعه شیعه برای ورود به دوران غیبت و بدور از امامان و تحت رهبری سیستم نائبان امام مرحله اول: در این مرحله پس از غصب خلافت، راهبرد احیای اسلام برای تمام مسلمانان است. تلاش خط امامت بازگرداندن مسلمانان و اسلام به مسیر درست خود است. این تلاش در ظرف زمانی ۵۰ سال و توسط سه امام صورت می‌گیرد. این تلاش اگر چه به تجربه ۵ ساله خلافت ظاهری امامان منجر می‌شود، ولی رخداد فتنه‌ها و توطئه‌ها و سستی‌ها و ریزش‌های فراوان خواص و عوام شاهدی بر نهادینه شدن انحرافات و تحریف‌های خط خلافت در جهان اسلام است. انحراف‌ها و تحریف‌هایی که در نهایت منجر به فاجعه تاریخی عاشورا می‌شود. عاشورا به مثابه اعلانی رسمی از سوی جامعه انحراف یافته برای فاصله‌گیری همیشه از خط اسلام راستین و از اهل بیت پیامبر(ص) است.

مرحله دوم: این مرحله دوره مکتب‌سازی است. علت طراحی این دوره و جدا شدن رسمی خط تشیع از اسلام ظاهری، رخداد عاشورا در سال ۶۱ هجری است. در عاشورا اسلام اموی با قتل عام اهل بیت پیامبر(ص) تلاش کرد، اسلام راستین را برای همیشه از بین برده و قرائت تحریف شده و انحرافی از اسلام را برای همیشه در جهان اسلام نهادینه سازد. امامات شیعه، پس از عاشورا تلاش کردند که برای حفظ مکتب حق بدور از جامعه منحرف شده موجود، نظام و جامعه‌ای جدید را بر بستر حماسه عاشورا پی‌ریزی کنند. این دوران زمان امام سجاد(ع) تا زمانه سقوط امویان در سال ۱۳۲ هـ به مدت ۷۲ سال ادامه یافت.

و بدین‌گونه در زمانه‌ای که خلافت اموی در سال ۱۳۲ هـ (۷۵ م) رو به نابودی می‌رفت و خلافت عباسی به تدریج جایگزین آن می‌شد، در کنار مکتب غنی و مستقل شیعه انسان‌هایی جدید به وجود آمده و بر الگوی شیعیان راستین اولیه شکل گرفتند و به توصیه امام در محیط‌های مناسب پراکنده شده و به تبلیغ تشیع پرداختند تا به تدریج جوامع شیعی با هویت اصیل شکل بگیرد.

مرحله سوم: این دوره جامعه‌سازی امامان شیعه آغاز می‌شود. دوران ۹۰ ساله‌ای جهت شکل‌گیری جوامع شیمی که پایه‌گذار آن امام صادق(ع) در پیچ تاریخی انتقال خلافت از امویان به عباسیان بود و در زمانه ائمه بعد به اوج شکوفایی رسید. در این مرحله برای اینکه این جامعه نوپای شیعه همانند دیگر جوامع اسلامی، دچار رهاشدگی و سرگردانی و حیرت و گمراهی نگردد، به تدریج به توصیه امامان در هر منطقه افرادی دانشمند و مدیر و مدبر به عنوان وکیل رابط بین شیعیان و امامات شیعه قرار گرفتند و بدین‌گونه بود که سازمان و کالت مدیریت واسطه‌ای بین امامات شیعه و جامعه شیعه را به عهده گرفتند و به نظم‌بخشی و انسجام جوامع شیعه در مناطق دور و نزدیک پرداختند. و بدین‌گونه در زمانی کمتر ۱۰۰ سال جامعه شیعه در قالب یک جامعه علمی و

مرحله چهارم: این مرحله آماده‌سازی برای ورود شیعه به دوران غیبت است، در آنجا که طبق احادیث صحیح شیعه و سنی عدد جانشینان راستین پیامبر(ص) ۱۲ نفر است و از جهت تاریخی هم در آغاز قرن سوم، زمانه به زمان ولادت امام زمان (عج) نزدیک می‌شد پس مسأله مهدویت خیلی زود تبدیل به مهمترین مسأله برای جامعه شیعه و حتی برای خلافت عباسی شد. یکی انتظار تحققش را می‌کشید و دیگری، در وحشت از آن به سر می‌برد.

در این، تناقض‌ها مسأله ولادت و ضرورت حفظ از توطئه‌ها و مسأله غیبت را مطرح شد. یعنی دورانی که امام آخرین وجود داشت و امام از جوامع بشری غائب می‌شد تا در یک روند موازی، هم جوامع، حق شیعی به نهایت قوت و استحکام ایمانی و معرفتی خود برسد و هم جوامع بشری در بستر فراز و فرود تاریخی به مرز اضطرار و مطالبه انسان کامل پایانی برسد. در بستر این واقعیات است که تحت رهبری آگاهانه امامان معصوم(ع) در مرحله پایانی از انسان ۲۵۰ ساله جامعه شیعه برای دوران غیبت امام دوازدهم(عج) آماده می‌شود.

آمار تاریخی، شهادی بر پیچیدگی در این دوران است. چرا که از دوران ولادت امام جواد(ع) در سال ۱۹۵ هـ تا به امامت امام زمان (عج) در سال ۲۶۰ هـ ۶۵ سال می‌گذرد. این زمان کوتاه شاهد تولد و امامت چهار امام شیعه هستیم. امامانی که تمامی عددهای آمار زندگی آنان همگلی روندی کاهشی داشته و بیانگر جدیت عباسیان در مقابله با مهدویت از معبر ظلم و ستم است:

امام مدت عمر سن پدر در زمان ولادت سن در آغاز امامت امام جواد(ع) ۲۵ سال ۴۷ سالگی پدر ۷ سالگی امام هادی(ع) ۴۳ سال ۱۷-۱۸ سالگی پدر ۸ سالگی امام عسکری(ع) ۲۸ سال ۲۰ سالگی پدر ۲۲ سالگی امام زمان(عج) ۲۳ سالگی پدر ۵ سالگی ولی در برابر این ظلم فزاینده امامان شیعه، با ساماندهی سازمان وکالت، جامعه شیعه را برای زندگی در دوران غیبت امام(ع) آماده می‌سازند. این دوران به علت شدت و سختی، تنها ۴۰ سال طول می‌کشد تا زمانه و انسان ۲۵۰ ساله سرانجام آماده ورود به دوران غیبت و انتظار می‌شود.

منبع: فارس

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۲۰۸۹۲/جدول-شیعه-اندیشه-تاریخ-سیر/۲۰۸۹۲>